

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо скасування фінансування політичних партій з
державного бюджету
(реєстр. № 2080 від 05 вересня 2019 року)**

Комітет з питань правової політики за дорученням Голови Верховної Ради України від 09 вересня 2019 року розглянув на своєму засіданні 18 грудня 2019 року (протокол № 17) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування фінансування політичних партій з державного бюджету (реєстр. № 2080 від 05 вересня 2019 року), поданий народним депутатом України Гончаренком О.О. (далі – Законопроект).

Згідно з поясннювальною запискою до Законопроекту метою і завданнями його прийняття є скасування обов'язку держави з фінансування політичних партій та відповідно перерозподілу коштів державного бюджету на фінансування соціально значущих видатків.

Для досягнення поставленої мети Законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, законів України «Про політичні партії в Україні» та «Про запобігання корупції».

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Відповідно до частин першої та другої статті 15 Конституції України суспільне життя в Україні ґрунтуються на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності.

Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова.

Закріплений у Основному Законі України принцип політичного плюралізму знаходить вияв у багатопартійності та свободі політичної діяльності.

Свобода об'єднання, включаючи свободу політичного об'єднання, є однією з основних свобод, захищених Європейською Конвенцією з прав людини.

Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної

безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах. Членами політичних партій можуть бути лише громадяни України. Обмеження щодо членства у політичних партіях встановлюються виключно цією Конституцією і законами України (частини перша та друга статті 36 Конституції України).

Одним із інструментів запобігання встановленню залежності політичних партій від приватних донорів та гарантування рівності можливостей для усіх політичних партій є фінансування з державного бюджету.

Фінансування політичних партій з державного бюджету також є одним із заходів спрямованих на подолання та попередження політичної корупції, що міститься у низці документів міжнародних інституцій.

Так, у Рекомендаціях Парламентської Асамблей Ради Європи № 1516 щодо фінансування політичних партій (прийнятих Постійним Комітетом від імені Асамблей 22 травня 2001 року) зазначається, що з метою підтримки та посилення впевненості громадян у своїх політичних системах, кожна з держав-членів Ради Європи повинна прийняти правила, які регулюватимуть фінансування політичних партій і виборчих кампаній.

Згідно із Керівними принципами та Доповіддю щодо фінансування політичних партій (ухвалені Венеціанською Комісією на 46 пленарній сесії, 9-10 березня 2001 року) політичні партії можуть шукати та отримувати фонди шляхом публічного чи приватного фінансування. Публічне фінансування має бути призначеним дляожної партії, представленої в парламенті.

Враховуючи зазначене, скасування державного фінансування політичних партій матиме негативний вплив на розвиток політичного плюралізму в країні та в цілому на функціонування демократичних інститутів влади, а також створить умови для встановлення залежності політичних партій від приватних джерел.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України дійшло висновку про доцільність відхилити Законопроект за результатами розгляду в першому читанні.

Відповідно до висновку Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом від 17 жовтня 2019 року положення Законопроекту визнані такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань бюджету, за наслідками розгляду Законопроекту на своєму засіданні 30 жовтня 2019 року (протокол № 10), ухвалив рішення, що Законопроект матиме вплив на показники бюджету (призведе до зменшення видатків державного бюджету в частині фінансового забезпечення політичних партій). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Національне агентство з питань запобігання корупції не підтримує скасування державного фінансування політичних партій (лист від 22 листопада 2019 року № 50-17/81575/19).

На підставі викладеного, Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування фінансування політичних партій з державного бюджету (реєстр. № 2080 від 05 вересня 2019 року), поданий народним депутатом України Гончаренком О.О., за результатами розгляду в першому читанні, відхилити.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову підкомітету з питань діяльності органів юстиції, органів виконання покарань та пробації Комітету Верховної Ради України з питань правової політики – Фріс І.П.

Голова Комітету

I. V. ВЕНЕДІКТОВА